

MALAYANISING CINA-MELAYU DALAM MENANGANI KONFLIK PERKAUMAN SELEPAS PENDUDUKAN JEPUN DI TANAH MELAYU

Mohamed Ali bin Haniffa¹
Nor Azlah Sham Rambely²
Universiti Utara Malaysia

ABSTRAK

Artikel ini menerangkan mengenai proses Malayanising masyarakat di Tanah Melayu dalam menangani keretakan hubungan kaum selepas pendudukan Jepun. Tindakan segera yang telah dilaksanakan ialah dengan menubuhkan Malaya Handover Committee bagi memulih dan membentuk pentadbiran baru di Tanah Melayu. Di samping itu, penubuhan Malayan Planning Unit dan Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Keamanan dilihat sebagai tindakan segera dalam menangani isu perkauman dari terus merebak. Analisis data dibuat melalui kaedah kajian dokumen daripada sumber primer dan sekunder. Hasil kajian mendapati bahawa British memberi penekanan kepada pemulihan ekonomi selepas perang dan hubungan kaum bagi terus mendominasi kekayaan di Tanah Melayu. Pemerhatian juga dibuat untuk melihat sejauh manakah kejujuran kuasa kolonial dapat dibuktikan apabila kepentingan ekonomi mengatasi kemanusiaan dan seterusnya merintis jalan ke arah gerakan nasionalisme di Tanah Melayu.

Kata Kunci: *Malayanising, Malaya Handover Committee, Malayan Planning Unit, Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Keamanan*

PENDAHULUAN

Pergaduhan Melayu-Cina selepas pendudukan Jepun menyedarkan British, sultan dan pemimpin masyarakat mengenai kepentingan perdamaian. Oleh yang demikian, British mula merangka pelan pemulihan sekembalinya mereka ke Tanah Melayu. Langkah segera yang telah diasaskan ialah dengan pengasasan *British Military Administration* (BMA). Perkara utama yang diberi perhatian ialah memulihkan kembali keharmonian kaum. Oleh yang demikian, pelbagai usaha telah dilaksanakan bagi menjalin hubungan kaum di Tanah Melayu. Salah satu aspek penting ialah *Malayanising* pelbagai bangsa di Tanah Melayu. Kancah peperangan telah menyedarkan penduduk Tanah Melayu mengenai kepentingan perpaduan. Bagi memenuhi tuntutan kemanusiaan, BMA menjalankan tindakan mengenal pasti dan seterusnya menjatuhkan hukuman melalui perbincangan. Permuafakatan ekonomi juga dibentuk agar orang Melayu tidak terus terpinggir dan ketinggalan dalam arus pembangunan. Bagi membina keyakinan dan jaminan keselamatan, kerjasama sosial telah dijalin dengan orang Cina. Orang Cina telah ditempatkan semula dilokasi asal dan di kawasan perkampungan baru. Kawasan petempatan ini dilengkapi dengan kemudahan asas dan jaminan keselamatan.

¹ m.ali@uum.edu.my

² azlah@uum.edu.my

MALAYA HANDOVER COMMITTEE

Malaya Handover-Committee dibentuk bagi memulihkan dan membentuk pentadbiran baru di Tanah Melayu (WO 172/1795: 41). Hal ini diperkukuhkan lagi dengan kenyataan Grubb dan Bowes Lyon bahawa perancangan yang rapi telahpun dibuat sejak tahun 1942 bagi memulihkan Tanah Melayu daripada aspek politik, ekonomi dan sosial. Sebanyak £11,000,000 telah diperuntukkan pada tahun pertama bagi memulihkan kemudahan pengangkutan dan telekomunikasi (CO 273/675/7: 43). British telah memperuntukkan geran pemulihan sebanyak £5,000,000 daripada jumlah keseluruhan peruntukan sebanyak £85,500,00. Amaun tersebut diperuntukkan kepada semua tanah jajahan British di bawah *Colonial Development and Welfare Act of 1945* (SCAO Pahang, 62/1946: 2). Orang Melayu khususnya, mengalu-alukan kehadiran British dengan mengharapkan pentadbiran baru akan membawa perubahan dalam mendapatkan makanan, pakaian dan keadaan hidup yang lebih baik jika dibandingkan dengan pemerintahan Jepun (WO 172/1778: 239).

Antara 8 hingga 29 September 1945, Willan telah melawat dan berjumpa dengan sultan untuk mendapatkan pandangan. Seramai 87 orang penanam getah, pelombong bijih timah dan jurutera telah dihantar ke Singapura dari United Kingdom dan India bagi memulihkan semula ekonomi Tanah Melayu (SCAO Pahang, 62/1946: 3). *British Military Administration* (BMA) masih mempunyai kawalan ke atas semua jabatan di Tanah Melayu (BMA/SCAO.J, 6126/1945: 1). Oleh yang demikian, British telah menggunakan kesempatan yang ada untuk menyebarkan propaganda khususnya kepada orang Melayu bagi memulihkan imej British selepas perang (MU. SEC. 2037/46: 3). Kerja pemulihan selepas perang di Tanah Melayu dilakukan dengan penubuhan *Malayan Planning Unit* (MPU). MPU merangka program pemulihan dengan maklumat yang diberikan oleh agen British yang bertugas di Tanah Melayu. Di Pahang, British telah melantik Kapten Robinson bagi menjawat jawatan sebagai pegawai perhubungan di antara pihak berkuasa British dan juga AJUF. Beliau ditempatkan di Bentong, Pahang bermula 9 September 1945 (SUK. Phg. 24/45: 2[2]).

JAWATANKUASA PEMULIHAN KEAMANAN

BMA telah memberikan keutamaan dalam memelihara keamanan dengan menggerakkan semula pasukan polis dan tentera (CO 537/1580: 11). Pada 5 September 1945 satu mesyuarat telah diadakan di Bentong, jam 3.00 petang bagi penubuhan sebuah kesatuan bagi kemerdekaan Tanah Melayu. Usaha awal yang dilakukan ialah bagi menangani sebarang kemungkinan berlakunya ketegangan kaum (SUK. Phg. 24/45: 1). Oleh yang demikian, sultan, pegawai daerah, penghulu, ketua kampung dan wakil Melayu-Cina telah berperanan dalam mengembalikan hubungan Melayu-Cina (*Seruan Ra'ayat*, 15 Disember 1945).

Ralph Hone dalam sepucuk surat kepada Konsul Jeneral Republik China, Singapura menjelaskan bahawa pemimpin Melayu-Cina bersedia untuk berbincang dan bekerjasama dalam memulih serta mengekalkan keamanan (CO 537/1580: 11). Mesyuarat seterusnya telah diadakan pada 8 September 1945 bertempat di dewan panggung wayang, Bentong. Mesyuarat tersebut adalah atas usaha *Anti Japanese Union Force* (AJUF) dan seramai 500 orang telah menghadirinya. Antaranya ialah 15 orang wakil orang Melayu dan 10 orang wakil orang India (SUK. Phg. 24/45: 1A). Dalam mesyuarat tersebut, Cik Ah Fong telah mencadangkan pembentukan sebuah jawatankuasa yang mengandungi wakil daripada ketiga-tiga kaum utama. Jawatankuasa yang mengandungi wakil daripada ketiga-tiga kaum

diharapkan dapat menjadi penghubung dalam menyelesaikan isu yang melibatkan kepentingan semua kaum. Mesyuarat tersebut secara sebulat suara telah menyatakan pendirian mengenai keperluan mengekalkan keamanan dan kemerdekaan. Semua kaum di Tanah Melayu adalah bersaudara dan perlu berganding bahu bagi menjalankan kerja pemulihan selepas perang. Cik Ah Fong dalam ucapan beliau telah menjelaskan bahawa jalan untuk menuju kebebasan dan kemerdekaan adalah terlalu jauh. Oleh yang demikian, beliau menyeru ahli yang hadir supaya bersatu dan bekerjasama mencapai matlamat.

Mesyuarat Ahli Jawatankuasa Keamanan Bentong (*Peace Committee*) telah diadakan pada 10 September 1945 di dewan perhimpunan Cina pada jam 12.00 tengahari (SUK. Phg. 24/45: 2A) Mesyuarat Jawatankuasa Keamanan Bentong bagi kali ketiga telah diadakan pada 12 September 1945 jam 1.00 petang dan telah dipengerusikan oleh Cik Ah Fong. Mesyuarat induk yang terdiri daripada semua orang Cina dan Jawatankuasa Keamanan Mentakab telah diadakan pada 13 September 1945 di *Court House Temerloh*, Kelab Orang Cina Temerloh, Kelab Orang Cina Mentakab dan di Taman Mentakab. Mesyuarat tersebut dihadiri tidak kurang daripada 1,000 orang (SUK. Phg. 24/45: 4).

Dalam mesyuarat Selangor *General Labour Union* (GLU) yang telah diadakan pada 29 Disember 1945, ahli mesyuarat menyokong tindakan persatuan bekas *Anti Japanese Army* (AJA) mengadakan mesyuarat bagi memulihkan keharmonian kaum (WO 172/9773: 99). Chee Hoo Lim, wakil dari *Peoples Political Council Chinese National Government* dan Yeoh Chun Bing, bekas editor *Hong Kong National Socialist Daily News* mengadakan lawatan ke Kuala Lumpur pada 31 Disember 1945. Antara mesej utama lawatan tersebut ialah menyeru agar orang Cina bersatu dan menuntut hak yang sama serta keadilan di Tanah Melayu (WO 172/9773: 106). Liga Belia Tempatan pula telah mengadakan mesyuarat pada 8 Januari 1946 bagi meluluskan resolusi menyertai *Malay Nationalist Party* (MNP) dan membentuk jawatankuasa hubungan antara kaum bagi menangani jawatankuasa penyiasat. Pada 12 Januari 1946, telah dicadangkan pembentukan Jawatankuasa pemulihan Melayu-Cina bagi mengembalikan keharmonian kaum. Ini diikuti pula pada 3 Januari 1946, wakil MNP telah berbincang dengan Theat Hong, pemimpin PKM mengenai kerjasama Melayu-Cina berikutan kebimbangan kejadian pergaduhan Melayu-Cina di Dinding, Perak (WO 172/9773: 100)

Dalam usaha memupuk keharmonian kaum, Kapten L.D. Gammans telah melawat Tanah Melayu pada Mac 1946 (MU. 620/46: 14A[1]). Lord Milverton bekas Gabenor Borneo Utara telah membuat satu kenyataan di London bahawa keseluruhan masa depan Tanah Melayu adalah bergantung kepada "*Malayanising*" komuniti Cina (CAJ. 35/49: 11). Usaha bagi memulihkan keharmonian kaum juga telah dijalankan di peringkat negeri dan daerah. Jawatankuasa Penasihat Orang Cina Perak telah mengadakan mesyuarat pada 18 November 1945.

PERANAN SULTAN DAN PERUNDINGAN

Hasil pemantauan yang berterusan daripada BMA, pergaduhan Melayu-Cina dapat dihentikan untuk sementara waktu. Pergaduhan Melayu-Cina di Benut dapat dikurangkan apabila terdapat campur tangan BMA dan juga pasukan polis (RCJ. 65/46: 46). Sultan juga berperanan penting dalam usaha menyelesaikan pergaduhan Melayu-Cina. Sultan Alam Shah dari Selangor ketika dikunjungi MacMicheal pada 23 Oktober 1945 telah mengenakan empat syarat penting. Antara salah satu syarat penting ialah pelantikan orang

British, di samping orang Melayu dalam jawatankuasa memulihkan hubungan antara kaum.

Perjumpaan Jawatankuasa Rakyat Selangor yang terdiri daripada orang Cina, India, Melayu dan lain-lain kaum telah diadakan pada 16 November 1945, jam 10 pagi bertempat di Dewan Perhimpunan China Kuala Lumpur. Perbincangan pada peringkat awal hanya berkisar kepada dua lokasi utama berlaku pergaduhan iaitu di Kuala Pilah dan Johor. Perjumpaan tersebut bermatlamat agar orang Melayu-Cina melupakan perselisihan faham dan memberikan kerjasama penuh kepada Pentadbiran British bagi memulihkan keamanan dan peraturan. Phang Sow Soong, Pengetua Jawatankuasa Rakyat Selangor dalam ucapannya menyeru orang Melayu dan Cina melupakan perselisihan faham. Kedua kaum diminta mewujudkan kerjasama bagi memulihkan keamanan dan mengekalkan peraturan (*Seruan Ra'ayat*, 17 November 1945). Perwakilan juga telah memohon kepada jawatankuasa perundingan agar memberi nasihat kepada orang Cina supaya tidak mencampuri urusan yang berkaitan dengan adat istiadat orang Melayu (*Seruan Ra'ayat*, 17 November 1945). Rundingan ini merupakan titik tolak yang penting kepada usaha memulihkan keharmonian kaum. Majlis perundingan juga telah memutuskan agar jawatankuasa perundingan di peringkat daerah juga perlu ditubuhkan (*Seruan Ra'ayat*, 17 November 1945).

Atas rayuan Jawatankuasa Pembantu Kuala Pilah, Jawatankuasa Rakyat Selangor telah mengutip derma bagi membantu mangsa pergaduhan Melayu-Cina di Kuala Pilah. Perjumpaan di peringkat daerah dan juga jajahan telah dilaksanakan bagi meredakan kemarahan di antara Melayu-Cina. Sultan Musa Ghiatuddin Riayat Shah ibni Almarhum Sultan Sir Alaeddin Sulaiman telah bertitah sedemikian ketika mengadakan perjumpaan dengan penghulu dan ketua kampung di negeri Selangor (*Seruan Ra'ayat*, 15 Disember 1945). Persekutuan Orang Ramai Ulu Pahang yang dianggotai oleh komuniti Melayu, Cina dan India ditubuhkan pada 18 Disember 1945 untuk memperbaiki sosio ekonomi dan membantu kerajaan bagi membina negeri agar pulih seperti sedia kala. Baginda sultan juga telah menjalankan usaha memulihkan keamanan dengan memberikan amanat kepada Ketua Kampung dan Penghulu. Sultan Pahang telah berangkat ke Kuala Lipis, Pahang dan telah memberikan peringatan agar tidak lagi berlaku pergaduhan di antara Melayu-Cina (*Seruan Ra'ayat*, 29 Disember 1945).

Sultan Perak juga telah mengadakan lawatan dan pemantauan ke beberapa daerah bagi memastikan tiada berlaku pergaduhan Melayu-Cina. Pada Disember 1945, baginda telah melawat Parit, Teluk Anson pada 5 Januari 1946, Dinding pada 15 Februari 1946, dan pada 10 Julai 1946 ke Hilir Perak untuk berjumpa dengan pemimpin setempat (MU. 1227/1947: 1A). Mesyuarat bersama dengan penghulu, ketua kampung dan pegawai kerajaan telah diadakan bagi memastikan kerja pemulihan selepas perang diberikan keutamaan. Baginda juga telah melawat ke Manong pada Januari 1946, dan memberikan peringatan agar hidup dalam suasana muhibah (WO 172/1797: 50)

Dengan persetujuan Sultan Abdul Aziz Almustasim Billah Shah, wakil daripada orang Melayu dan Cina telah dijemput bagi membincang dan seterusnya mendamaikan kedua pihak. Mesyuarat di Parit telah diadakan pada 4 Januari 1946. Manakala mesyuarat di Teluk Anson telah diadakan pada 5 Januari 1946 (WO 172/9773: 4). Pada penghujung tahun 1946, Sultan Perak bersama dengan *Resident Commissioner* telah melawat mukim

yang berhampiran dengan Teluk Anson dan Parit. Yang Teramat Mulia Raja Muda Perak dan Yang Amat Mulia Raja di Hilir turut mengadakan lawatan bagi mengenalpasti permasalahan rakyat. Baginda telah memberikan kata semangat bagi rakyat yang baru mengalami penderitaan di bawah pemerintahan Jepun (MU. 1227/1947: 1A).

PERANAN PEMIMPIN TEMPATAN

Pemimpin tempatan juga telah memainkan peranan penting dalam menjernihkan hubungan kaum. Eng Min Chin dan Chin Thian Hwa, Pengetua Persekutuan Rakyat Perak telah menghadap Sultan Perak pada 31 Disember 1945 dengan harapan baginda campur tangan dalam menyelesaikan pergaduhan Melayu-Cina. Sultan Perak, Abdul Aziz Almutasim Billah Shah telah mengarahkan pihak polis di Ipoh melawat ke daerah sepanjang Sungai Perak dan mendapatkan keterangan saksi punca berlakunya pergaduhan tersebut. Pergaduhan ini juga telah menyebabkan hubungan ekonomi di antara orang Melayu dan Cina terjejas (*Seruan Ra'ayat*, 5 Januari 1946).

Di negeri Selangor, Majlis Penasihat Selangor telah dibentuk dengan dihadiri oleh wakil daripada pelbagai bangsa. Majlis tersebut telah dipengerusikan oleh Kolonel Wisdom, *Chief Civil Adviser Officer* (CCAO) Selangor (*Seruan Ra'ayat*, 20 Januari 1946). Antara wakil orang Cina yang hadir ialah Kolonel H.S. Lee. Brigediar Newboulton dalam ucapan aluannya menegaskan bahawa BMA cuba untuk membawa orang Melayu-Cina ke meja perundingan. Kolonel H.S. Lee memohon kepada wakil Melayu dan Cina agar mengelakkan daripada menyebarkan cerita palsu dan khabar angin yang boleh merenggangkan hubungan antara mereka (MU. Sec. 219/46: 13). Hal ini dapat dibuktikan dalam beberapa kejadian di Johor (CAJ. 134/46: 1). Pada peringkat awal, BMA bercadang untuk mengadakan mesyuarat bersama dengan semua pemimpin *Malayan People Anti Japanese Army* (MPAJA). Jeneral Dempsey menjelaskan bahawa kerjasama daripada penduduk dan pemimpin tempatan adalah sangat baik (WO 203/1114: 2).

Penghulu dan ketua kampung di Pahang juga telah berperanan penting dalam memulihkan keamanan. Antara tokoh tempatan yang berperanan menghapuskan pengganas komunis dan memulihkan keamanan ialah Yaacob bin Hassan, Syed Abdul Rahman bin Syed Mohamed, Wan Omar bin Wan Chik, Ahmad bin Bek dan Ahmad Kamaluddin bin To' Muda Akil di Kuala Lipis. Manakala Mohd Sidek bin Osman, Mohd Rashid bin Hussin, di Temerloh dan Ahmad bin Ishak di Pekan, Pahang (SCAO 509/45: 2A).

Dalam usaha mengembalikan keharmonian, Jawatankuasa Hubungan Kaum Negeri Perak *Perak Communal Relation Committee* (PCRC) ditubuhkan sebagai perantara dalam mencari jalan penyelesaian di antara Melayu-Cina. Perjumpaan telah diadakan di Bota, Lambor dan Layang-layang di antara wakil PCRC dengan penduduk Melayu pada 9 Mei 1946. Perjumpaan di Bota telah dihadiri oleh penghulu dan penolong penghulu dari beberapa buah mukim yang berhampiran. PCRC juga berharap pihak BMA akan memberikan perhatian yang serius khususnya dalam memastikan kedua kaum ini tidak terlibat dalam perkelahian. Dalam hal memelihara hubungan dengan pemimpin tempatan, BMA telah mengadakan perjumpaan secara berkala. Di Kuala Kangsar, Perak mesyuarat bersama ketua kampung dan penghulu diadakan dua kali sebulan pada setiap hari Khamis (SUK. PK. 703/47: 22).

Mesyuarat di antara Pegawai Daerah Pontian, Ketua Polis Batu Pahat dan Tin Che Liow, pemimpin Persatuan Cina Seberang Laut, Pontian, pemimpin Persatuan Cina Benut, ketua orang Melayu dan beberapa orang pemimpin Cina di Benut telah diadakan pada 6 April 1949 jam 3.00 petang berikutan pergaduhan Melayu-Cina di Benut (CAJ 35/49: 5[2]). Mesyuarat tersebut telah dihadiri seramai 300 orang. Mesyuarat pada 6 April 1949 berlangsung dalam keadaan harmoni dan tamat pada jam 1.50 petang. Kebimbangan mengenai kejadian serangan selepas daripada berlakunya pembunuhan ke atas orang Cina memang tidak dapat dielakkan. Oleh yang demikian, menjelang pertengahan bulan April 1949, pemimpin Melayu-Cina di Parit Jawa, Muar, telah mengadakan mesyuarat di premis pertubuhan Cina tempatan. Pada 29 Mei 1949, mesyuarat telah diadakan oleh Penghulu Parit Jawa di Pertubuhan Cina, Parit Jawa. Mesyuarat berkenaan telah dihadiri oleh pemimpin Melayu-Cina dan dipengerusikan oleh Penghulu Parit Jawa. Antara persetujuan yang telah dicapai ialah membentuk Skim Rukun Tetangga bagi mengekalkan ketenteraman.

Orang Melayu juga diminta yakin terhadap British dalam membawa perubahan khususnya selepas peristiwa yang telah berlaku sejak tahun 1945. Dato' Onn bin Jaafar melahirkan kebimbangan kerana sentimen orang Cina akan menjadi anti-Islam. Pada 21 Ogos 1945, Dato' Onn bin Jaafar telah pergi ke Markas MPAJA di Bukit Pasir bagi bertemu dengan ketua tentera Bintang Tiga. Pertemuan itu telah diaturkan oleh Cikgu Jamil bin Markom dan turut dihadiri oleh Embong Yahya. Satu perundingan di antara Dato' Onn bin Jaafar dengan pemimpin MPAJA diadakan di sebuah kedai kopi. Dalam pertemuan tersebut, ketua MPAJA telah bersetuju dengan saranan Dato' Onn bin Jaafar supaya berhenti menyerang kawasan perkampungan Melayu bagi memulihkan hubungan baik di antara Melayu-Cina.

Sebagai Pegawai Daerah Batu Pahat, Dato' Onn bin Jaafar bertanggungjawab menjaga keselamatan dan kebajikan semua penduduk tanpa mengira agama serta bangsa. Dato' Onn bin Jaafar berjaya memujuk Kiai Salleh bin Abdul Karim dan pengikutnya. Mereka telah menyatakan kesediaan menerima nasihat dan berikrar akan patuh kepadanya. Perbincangan dengan Kiai Salleh bin Abdul Karim pada 22 Ogos 1945 telah berjaya. Dato' Onn bin Jaafar berjaya memujuk Kiai Salleh bin Abdul Karim, ketua masyarakat Cina dan ketua Bintang Tiga ke meja perundingan. Kiai Salleh bin Abdul Karim telah mengadakan beberapa siri rundingan bersama orang Melayu dan buruh Cina bagi mencari resolusi ke arah perdamaian (RCJ 65/46: 54). Di samping itu, mesyuarat gabungan di antara pertubuhan Melayu dan Cina telah diadakan dan menampakkan kejayaan. Pada 8 Julai 1948, atas inisiatif Dato' Onn bin Jaafar, satu persidangan telah diadakan di Johor Bahru dengan dihadiri lebih daripada 20 orang wakil kaum Cina dari seluruh Johor. Wakil pertubuhan Cina Johor bersetuju bekerjasama dalam menghapuskan komunis dengan membentuk Pasukan Mata-mata Cina Khas di samping memelihara perpaduan semua kaum di negeri Johor (Shaharom Husain, 1985: 371-372).

PENUBUHAN JABATAN HAL EHWAL ORANG CINA

Proses memulihkan keharmonian kaum juga telah dilaksanakan dengan penubuhan Jabatan Hal Ehwal Orang Cina. Organisasi ini telah menjadi sebuah badan pelindung dan penasihat kepada semua perkara yang berkaitan dengan hal ehwal orang Cina (CAJ 18/47: 1). Menjelang bulan Oktober 1946, pegawai Cina yang terlatih telah dilantik sebagai Penasihat Hal Ehwal Orang Cina di beberapa buah negeri seperti di Kedah, Pulau Pinang,

Perak, Selangor, Negeri Sembilan, Melaka, Johor dan Pahang. Bagi membina hubungan rapat di antara Jabatan Hal Ehwal Orang Cina di Singapura, Malayan Union dan badan lain yang berkaitan dengan orang Cina, Jawatankuasa Bersama Hal Ehwal Orang Cina telah dibentuk pada bulan Ogos 1946 (CAJ 18/47: 2). Pada Disember 1948, Tai Kwei Sheng telah melawat Tanah Melayu dan mendapatkan pandangan mengenai keadaan kehidupan orang Cina. Walau bagaimanapun, usaha bagi melayani tuntutan dan memulihkan keamanan terus berlangsung selepas perang sehingga menjelang kemerdekaan. Antara badan orang Cina yang berpengaruh ialah *Johore Chinese Advisory Board*. Mesyuarat kali pertama *Johore Chinese Advisory Board* telah diadakan pada 17 Ogos 1949 jam 10.00 pagi di Pejabat Buruh, Johor Bahru (CAJ 52/49: 1).

Mesyuarat *Johore Chinese Advisory Board* tersebut telah dihadiri seramai 19 orang pemimpin Cina yang mewakili lapan daerah. Mesyuarat berkenaan telah dipengerusikan oleh E.D. Fleming, Setiausaha Hal Ehwal Orang Cina, Persekutuan Tanah Melayu. Timbalan Pengerusi ialah R.W.I. Band, MCS, Penolong Setiausaha Hal Ehwal Orang Cina, Johor. Antara perwakilan yang hadir ialah Dato Wong Shee Fun mewakili daerah Johor Bahru, Dr. Lim Ah Sit yang mewakili daerah Muar dan beberapa orang perwakilan lain. Intipati penting yang telah dibincangkan dalam mesyuarat tersebut ialah mengenai keperluan untuk memperbaiki hubungan baik di antara orang Cina dan kerajaan.

Jawatankuasa *Johore Chinese Advisory Board* juga berharap dalam mempertahankan kekuatan ekonomi mereka. Perhatian diberikan kepada mengekalkan keharmonian antara kaum, hak kerakyatan, pendidikan, penempatan semula setinggian Cina, pembentukan tentera sukarela dan juga kerja-kerja pemulihan. Jabatan Hal Ehwal Orang Cina telah menjadi badan penting dalam membela isu berkaitan dengan orang Cina. Tambahan pula tempoh selepas perang telah menyebabkan banyak perkara yang berkaitan imigran dan soal kerakyatan yang dibincangkan. Mesej penting yang telah disampaikan ialah untuk memelihara hubungan baik di antara Melayu-Cina. Dalam lawatan kedua ini beberapa isu penting telah dibincangkan oleh Dr. Wu Paak Shing. Antaranya ialah bantuan kewangan dari kerajaan China bagi penduduk Tanah Melayu, pemulihan semula perniagaan, industri dan sekolah Cina dan penghantaran pulang *Johore Motor Mechanics* dari Kunming (CAJ 168/50: 3).

Bagi memulihkan kepercayaan orang Melayu terhadap komuniti Cina di Tanah Melayu, satu rombongan Cina-Islam telah dicadangkan ke Tanah Melayu. Matlamatnya ialah untuk memulih dan mengembalikan hubungan harmoni antara Melayu-Cina. Usaha bagi memulihkan keharmonian antara Melayu-Cina selepas Perang Dunia Kedua tidak terhenti setakat itu sahaja. Lawatan kedua telah dilakukan oleh Tai Kwee Sheng, Timbalan Menteri Kementerian Hal Ehwal Orang Cina Seberang Laut pada penghujung tahun 1946. Tujuan lawatan kedua ialah untuk membantu orang Cina di Tanah Melayu menghitung kerugian yang ditanggung ketika zaman pendudukan Jepun.

Pada 10 Disember 1939, delegasi dari konsulat China telah dihantar oleh kerajaan China yang mengandungi tiga orang Cina-Muslim ke Singapura. Misi tersebut dinamakan sebagai *Chinese Islamic South Asia Goodwill Mission*. Matlamat utama misi berkenaan ialah untuk membina hubungan baik di antara Cina-Muslim dengan bangsa lain, dan untuk menyebarkan propaganda anti-Jepun (WO 208/1523: 1). Hsu Heng Hsiung, Konsul China dalam satu ucapan di Kuala Kangsar pada 20 Oktober 1946, jam 10.00 pagi, telah

menyeru kepada komuniti Cina agar melupakan perbezaan fahaman politik dan bersatu padu. Beliau telah melawat Sitiawan dan Taiping bersama dengan pemimpin Cina bagi meninjau keadaan orang Cina (WO 203/6096: 1). Li Chin salah seorang Konsul-Jeneral China tiba di Kuala Lumpur pada 6 September 1948 untuk melawat tahanan Cina di bawah undang-undang darurat (CO 537/3750: 15-16).

Haji Ibrahim Ma tiba di Ipoh pada 9 September 1948 dan merupakan konsul orang Cina yang pertama di Ipoh, Perak. Haji Ibrahim Ma telahpun berada di Tanah Melayu sejak tahun 1941 bagi tujuan *Chinese Muslim Goodwill Mission*. Beliau telah menasihatkan orang Cina di Tanah Melayu bagi menubuhkan *Pan-Malayan Association*. Orang Cina juga dikehendaki menyokong usaha kerajaan sekiranya mereka bercita-cita menjadi warganegara Tanah Melayu. Beliau juga telah menyarankan penulisan buku mengenai Islam, penubuhan Kelab Antara Kaum (*Inter-Communal Clubs*), menasihatkan orang Cina agar kurang makan khinzir, mengelakkan provokasi terhadap orang Melayu dan melayan orang Melayu dengan adil dalam soal ekonomi. Bagi mengembalikan semula kepercayaan orang Melayu, beliau telah berbaik dengan pemimpin Melayu dan mula menghadiri majlis di masjid. Ini diikuti pula oleh lawatan Konsul Cheng dari Melaka yang telah melawat ke daerah Segamat di Johor selepas berlakunya pergaduhan kaum.

UMNO DAN PARTI PERIKATAN

Pembentukan *United Malay National Organisation* (UMNO) pada tahun 1946, *Malayan Chinese Association* (MCA) pada tahun 1949 dan *Malayan Indian Congress* (MIC) pada tahun 1946 dilihat sebagai sebahagian daripada usaha menjaga kebajikan setiap kaum. Pada 29 Disember 1948, satu perjumpaan di antara orang Cina dan Melayu telah diadakan di Johor Bahru. Dato' Onn bin Jaafar telah menyatakan objektif penubuhan MCA adalah bagi tujuan "*to co-operate with the Malays to build a new nation*". Dengan itu tidak ada alasan bagi orang Melayu untuk menentang cadangan penubuhan MCA. Penubuhan MCA telah menjadi saluran politik bagi orang Cina. MCA berada di bawah kepimpinan Tan Cheng Lock, Leong Yew Koh dan T.H. Tan. Persediaan Dato' Onn bin Jaafar dalam memulih dan mengembalikan keharmonian kaum dapat dibuktikan apabila beliau menyokong penubuhan *Malayan Chinese Association* (MCA) oleh pemimpin Cina. Penubuhan MCA digalakkan oleh British dengan harapan dapat mengalihkan perhatian orang Cina daripada PKM. Oleh yang demikian, orang Cina dapat disatukan di bawah MCA dan membantu kerajaan menghadapi ancaman komunis.

Jumlah keahlian pada tahun 1950-an mencecah 160,000 orang yang didominasi oleh golongan pertengahan Cina. Hasrat untuk menyatukan semua peringkat kelas orang Cina giat dilaksanakan bagi mengelakkan kumpulan petani dan buruh Cina berkiblatkan tanah air mereka. Pada 26 November 1947, akhbar *Nan Chiao Jit Pao* (Singapura) menerbitkan manifesto Tan Cheng Lock bagi membentuk "*Malayan Chinese League*". Antara manifesto Tan Cheng Lock ialah perjuangan bagi mencapai kemerdekaan Tanah Melayu sebagai salah satu daripada dominasi British. Di samping itu, ialah untuk memberikan jaminan keselamatan dan menganjurkan peluang dalam bidang politik, ekonomi dan sosial orang Cina di Tanah Melayu. Seterusnya ialah menjalin kerjasama dan propaganda bagi membentuk kesatuan Malaya kepada semua kaum yang akan diwakili oleh orang Cina dan Melayu. Dalam ucapan ketika pengasasan parti, Tan Cheng Lock menegaskan bahawa penubuhan MCA adalah untuk membina kesatuan dalam kalangan semua kelas masyarakat

Cina. Di samping itu, ialah untuk membina hubungan dan keharmonian antara orang Melayu dan Cina (CO 537/3750: 13).

Perikatan UMNO-MCA-MIC pada Oktober 1954 merupakan antara langkah bagi memulihkan hubungan kaum di Tanah Melayu. Sistem Ahli pada tahun 1951 dan Pilihanraya 1955 merupakan asas dasar bangsa Malayan bersatu. Pendirian baru pemimpin UMNO, MCA dan MIC telah menyebabkan parti itu memasuki fasa baru iaitu daripada parti yang berasaskan kaum kepada parti yang memperjuangkan politik antara kaum. Walau bagaimanapun, ciri perkauman ketiga-tiga parti itu masih dikekalkan dan terus diperjuangkan terutama oleh pemimpin peringkat bawahan.

KESIMPULAN

Penjajahan telah memberikan impak negatif dalam membentuk keharmonian dan ke atas sistem sosial masyarakat di Tanah Melayu. Dasar imigrasi British dan polisi pecah dan perintah yang meminggirkan etnik telah membentuk jurang perkauman. Oleh yang demikian, proses asimilasi dan sosialisasi dalam kalangan penduduk di Tanah Melayu tidak berlaku. Keretakan hubungan kaum telah menyebabkan pelbagai usaha dilakukan bagi mengembalikan semula keharmonian. Antaranya ialah melalui *Malayanising* orang Cina dan Melayu agar mereka menganggap Tanah Melayu sebagai tanah kelahiran. Pergaduhan Melayu-Cina yang telah berlaku selepas pengunduran tentera Jepun telah memberikan kejutan kepada British. Oleh yang demikian, British telah mengambil tindakan segera bagi mengekang kejadian pergaduhan ini daripada terus berlarutan. Sejauh manakah keikhlasan orang Melayu-Cina dalam melupakan perselisihan faham dan membina keharmonian masih boleh dipersoalkan. Namun atas sifat hormat-menghormati, kedua-dua kaum cuba untuk melupakan persengketaan bagi membina kembali kehidupan selepas perang. Orang Melayu dan Cina terus berusaha untuk memperbaiki hubungan dari masa ke semasa yang seterusnya merintis ke arah kemerdekaan tanah air.

RUJUKAN

- BMA/SCAO.J. 6126/1945: Departmental Reports And Correspondence (General Reports), 13.10.45-18.10.45.
- CAJ. 134/46: Annual Report For 1946, 19.12.46-1.12.47.
- CAJ. 18/47: Report On The Organisation And Work Of The Department of Chinese Affairs As At 30.11.1946, 31.1.47-26.4.49.
- CAJ. 35/49: Inter-racial Relationship, 7.4.49-25.9.49.
- CAJ. 52/49: First Meeting of The Johore Chinese Advisory Board On 17th August 1949, 6.8.49-5.10.49.
- CAJ. 168/50: Notes On Meetings With Chinese Leaders in Johore, 29.3.50-12.4.50.
- CO 273/675/7: Future Policy In Malaya-Malaya-Government And Rehabilitation.
- CO 537/1580: Growth Of Inter Racial Feeling In Malaya (SECRET).
- CO 537/3750: Political Developments Review Of Chinese Affairs (SECRET).
- MU. SEC. 219/46: Sultan Conference-Kuala Kangsar, 9.4.46-28.5.46.
- MU 620/46: Education-Post War Policy, 20.8.45-30.1.47.
- M.U. 2037/46: Propaganda-Messages To The People Of Malaya, 17.8.45-11.6.46.
- MU. 1227/1947: Secretary To H.H. The Sultan Of Perak Annual Report For 1946.
- RCJ. 65/46: Weekly Situation Report, 10.4.46-8.2.48, Resident Commissioner Johore, 1946-1948.

SUK. PK. 703/47: District and Land Office, Kuala Kangsar, Annual Report for 1946.
SCAO 509/45: Reports on Work of All Penghulus First Appointed By Japanese, 30.11.45-10.3.45.
SCAO Pahang 62/1946: Pahang BMA Newsweekly.
SCAO Pahang. 24/45: Reports From District Officers, 10/9/45-19/10/45, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pahang 1945-1966.
Shaharom Husain. (1985). Biografi Perjuangan Politik Dato' Onn Ja'afar, Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd..
Seruan Ra'ayat, 1945-1946.
Sunday Tribune, 25 September 1949.
WO 172/1778: War Diary
WO 172/1795: War Diary
WO 172/1797: War Diary
WO 172/9773: War Diary.
WO 203/1114: No, 49, 7 September 1945.
WO 203/6096: Malaya Comd. ISUMS.
WO 208/1523: Malaya Combined Intelligence Summary-Jan. 40-Jan. 41.